

Apropiació o creació d'imatges?

La
galeria

CRISTINA ROS

La realitat no és una, ni depèn tan sols dels ulls que la contemplen. La capacitat de suggerir manté un pols amb la de transcriure -no té perquè haver-hi guanyadors-. I enmig, s'hi han trobat la necessitat d'imaginar, el desig d'interpretar, la voluntat de manipular i, sobretot, la fam de la creació. Assumit de temps ençà que la fotografia és molt més que documentació i que, fins i tot, excedeix a la simple representació, el llenguatge fotogràfic s'ha obert a una amplíssima panoràmica que li garanteix, almanco segons pareix de moment i en una tendència creixent, un lloc entre els distints llenguatges que, com a eines, configuren les arts plàstiques contemporànies.

De fet, la fotografia comença a pesar molt, cada vegada més, en les concentracions internacionals de l'art. En aquesta reforçada consideració, sens dubte ha influït el ressò d'uns estudis, publicacions o exposicions que, amb voluntat documentalista, de saber amb què es compta i quines línies se segueixen, han impulsat les institucions internacionals, estatals i les d'àmbit autonòmic. A Balears, se'n comença a tenir un recompte considerable amb la Col·lecció Fotògrafs a les Illes, promoguda per Sa Nostra, a la qual cada un dels fotògrafs és estudiat separatament.

El retrobament d'alguns dels professionals de la càmera en una exposició conjunta, no tant per confrontar postures o tendències, sinó per definir la panoràmica actual a Mallorca, com a suma d'expressions molt diverses, fa de "Fotografia contemporània a Mallorca" un primer intent col·lectiu de clarificació del que s'ofereix o es pot oferir, que no és sinó una forma de posicionar-se, ara ja com a autors diversos, entre les distintes tendències que, arreu del món, han donat el que pareix l'impuls definitiu al llenguatge fotogràfic.

Com sempre en aquests tipus de revisions, hi poden faltar noms, però sens dubte qualsevol dels catorze fotògrafs, que es troben en aques-

ta exposició de llarga itinerància, té un lloc, bastant ben definit, entre les nombroses tendències de la fotografia d'autor contemporània. Fins i tot, es pot dir que algun o alguns d'ells han obert els camins per a noves formes d'expressió dins un àmbit fotogràfic amplíssim que, simplificant, es mou entre l'apropiació i la creació de les imatges. Això, sense oblidar que els marges entre aquestes dues línies sovint són difusos, com és desitjable.

Perquè, on hem de situar un Toni Catany que, en el cas que ens ocupa, s'apropia de la imatge d'una natura morta, composta amb molta cura, per traslladar-la a un concepte molt pictoricista de la fotografia -que, dit sia de passada, s'ha imposat en els darrers anys-. Això és creació o reproducció d'una realitat, o ambdues coses? Què importa?

No són procesos de creació, més o menys afortunats, els que es produeixen als laboratoris de Pere Colom o de Joan Miquel Ferrà, ambdós amb clares ambicions esteticistes?

I què hi ha dels fabricants d'imatges, com Miguel Czer-nikowski, pel qual la realitat sempre es quedarà curta i l'atzar, si se'l deixa entrar en el joc, segurament jugarà una

mala passada? O d'aquells, com Juan Antonio Briñas, que inventen a priori el personatge retratat per transcendir en molt la seva simple imatge? O del que, ben contrariament, despulla el retratat per convertir-lo en un mirall d'ell mateix, com fa Gabriel Ramon? O, també, del que, com Agustí Torres, les dissenya perquè d'una altra manera no diria el que vol dir, i el que vol és que el concepte prevalgui per damunt d'altres consideracions?

Què hi ha d'aquells que s'aferren a una realitat que es presenta com imaginària o somniada, que és el cas dels paisatges de Carlos Barrantes? O és que la imaginació no fabrica realitats? O que la realitat, segons com es presenta, no agilitza la imaginació?

I què fan aquells que esperen, després de triar el lloc i el moment, fins que la realitat, sense forçar-la, els ofereix una imatge segurament irrepetible? En aquest sentit, què seria de la fotografia de Miquel Font si hi deixàs entrar la premeditació? I què faria Joan Ramon Bonet si no sabés veure que hi ha objectes en principi irrelevants que estan carregats d'expressió? I no hem de reconèixer a la fotografia la

capacitat per fer-nos fixar -això és pensar- en altres visions del món, com fa Pepe Cañabate en mirar cap en terra, o Antoni Socas en fer-ho des de terra?

Què ens han aportat les imatges de la publicitat, com les que aquí presenta Pedro Coll, i tantíssimes altres que han estat font de torrentades de creativitat? I què ens aportaran, en el present i sobretot en un futur immediat, experimentacions sobre els processos fotogràfics, aquest dur fins al límit les velles i les noves experiències, com ho fa Gabriel Lacomba, tal vegada per afrontar una realitat que cada vegada és més interdisciplinària, més inclassificable?

I per què hem de classificar allò que no vol ser classificat, allò que lluita per superar les fronteres entre els diferents llenguatges artístics, per refermar el llenguatge, enriquir-lo de sensibilitats molt plurals i, així, personalitzar-lo, que és, al cap i a la fi, l'única forma de poder anar pels amples camins de l'art?

Fotografia Contemporània a Mallorca
Diversos Autors. Torre dels Enagistes, Manacor.

PEDRO COLL

